

partes junctæ componunt, præcipuas consonantiarum species proferentes, quarum proportionibus ambitu suo completitur, cum quatuor ad duo, & duorum ad unum sit proportio dupla, Diapason, seu Octavam, ut vocat, in tonis efficiens; trium verò ad duo Sesquialtera proportio, quâ Diapente seu Quinta constat; & quatuor ad tria, Sesquitercia proportio, quæ Diatessaron, five Quartam exhibet. Quamvis autem hanc Mundi Animam alii non admittant, negare tamen non possunt, eam Corporibus Mundanis inesse Naturam, ut mole maximâ, compositione integerrimâ, cohesione convenientissimâ,figuratione pulcherrimâ, ordine aptissimo, habitudine mutuâ ordinatissimâ, motione & quiete maximè durante, sine & destinatione appositissimâ, & qualibet alia proprietate perfectissima magnificentiam, pulchritudinem, concinnitatem, & perfectionem ostendant, ac Mathematici illius Summi & Aeterni laudes æternas decantent.

Corporum
Natura.Triplex
motus
Natura.Triplex
motus
Natura.

Cæterum eandem illam *τὴν αὐτὴν, ἢ ἑρῆμην*, i. e. *Ejusdem, & Diversi, seu Individui, & Dividui* circa Corpora Naturam probè explicant progressionem ad Cubos duos Primos, Octo scilicet, & Vingt septem, qui contexti dant Numerum Tringinta quinque Harmoniam dictum, qui idem componitur aliunde ex sex, octo, novem, & duodecim, in quibus dictæ proportionibus harmonicæ, ac præterea Sesquioctava, Toni Majoris propria, consistunt. Quid si hic fingatur à Deo militiam ex utroque Naturam esse factam, quasi literam Jota, quæ in longum bisecta, partibus in medio revinctis, in formam literæ X diductis, inque orbem oppositè conversis, designet duplicem conversionem cælorum, nimirum Primi Mobilis seu Sphæræ Rectæ ob Naturam *Ejusdem*, seu *τὴν αὐτὴν* Individuam ab Ortu ad Occasum astra rapientis, & Obliquæ, ob Naturam *ἑρῆμην* seu *Diversi* Dividuam, ac septupliciter subdistinctam, ipsos Septem Planetas, quemvis suo proprio motu, ab Occasu in Ortum promoventis? Sic Duplex hic motus Planetarum se prodit ex Naturâ *τὴν αὐτὴν, ἢ ἑρῆμην*, atque eos ex Ortu in Occasum, & vice versa ex Occasu in Ortum ferri ostendit; cui duplici motui tertium inter Meridiem & Septentrionem reciprocum si adjunxeris, Ternarium illum ostendes Symbolicè *Ternarium Sanctum* adumbrantem. Annon suavissimus ille concentus, & dulcissima Harmonia illa, orta ex singularum Sphærarum motibus, & propriis sonis, hinc liquet, cum quasi astra matutina concinant laudes *Creatoris* sui hoc ipsum testantis, & quasi interrogantis; *Quis enarrabit Calorum rationes, & concentum celi dormire faciet?*

Elementa.

Jam si consideraverimus, quod *Deus* teste *Sacra Scriptura* à molem terræ tribus digitis appende-rit, montes in pondere, colles in statera libraverit, aquas in mensurâ appenderit, legem pluviis posuerit, ventis pondus fecerit, &c. mirum nobis haud videbitur quod vulgò ea Symmetria, atque temperies, in ipsis etiam Elementis agnoscat, quæ licet variè tam alteratilibus, quàm motricibus qualitatibus contraria, quoddam ta-

men harmonicum Systema, quasi ex variis tonis, componere videntur. Appositè huc quadrant elegantes Poëtæ versus:

*Tu numeris Elementa ligas, ut frigida flammis,
Arida convenient liquidis, ne purior Igis
Avolet, & mersas deducant pondera Terras.*

Ab his deducimur ad Corpora ex Elementis composita, quæ ob suum ex iisdem ortum mista nuncupantur, & in Imperfectè, & Perfectè mista dividuntur, juxta cum cæteris harmonico suo contextu admirabilem compositionem exhibentia, & quantumvis minima, *Creatoris* sui sapientissimam Mathesin demonstrantia. Hæc, ut in genere dicam, habent suas virtutes, habent suas proprietates, habent suas vires, habent sua astra interna, quæ non solum mirabilia in ipsis operantur, verum etiam admirabili figurarum exterarum signaturâ se produnt; & harmonicâ formatione sibi sua corpora fabricantur. Meteora in

Corpora ex
Elementis
composita.

Meteora.

aère hic se in limine offerunt, in quibus Arcum Cœlestem, cui Iridis nomen est, spectâ & dic, an ullus Geometra circino perfectius similem descripturus, aut Pictor ullus tantâ colorum varietate, mixturâ, & pulchritudine artificiosius imitaturus esset? Halonem seu Coronam vide, modò Solem, modò Lunam ambitu suo cingentem, quæ diametro Iride minor, rotunditate eadem consummatio est. Parhelia, five Soles Spuri, Iridum, five Coronarum intersecarum quasi nodi à vero Sole dimensâ statâque distantia absunt. Nix ex præcepto *Dei* in Terram descendens, & se sicut lanam dans, stellarum figuras æmulatur, & stellulas sex radiis plerumque simplicibus, quandoque ramosis contextas oculis subijcit. Taceo grandinem variis figuris, & varia magnitudine in terram se demittentem. Taceo rorem, pruina, pluvias, imbres, ventos, tonitrua, fulmina, fulgura, coruscationes, & reliqua talia meteora, quæ numerum, pondus, & mensuram suam habentia muneribus suis à *Creatore* sibi impositis funguntur, & ad certos fines destinata Geometriam Divinam testantur. Si ex Aère in terram descenderimus idem facere videmus Sales mirâ figura-

Sales.

rum suarum varietate oculis recreantes, & proculdubio internis suis astris cœlestibus syderibus respondentes, utpote qui figuris suis, prout illæ à spiritu suo interno signantur, mirè dissidentes, modò hæc, modò illâ formâ se ostentant, sicut in Sale marino aut communi videre est, qui in Sexahedricam & Cubicam figuram concrelescere solet; Sic Alumen in Octohedricam, Salpetra in oblongam, & alii in aliam formam congelatione abeunt, eamque sibi adsciscunt, quam Spiritus insitus, quasi suam innatam intelligentiam possidens, largitur, atque hac ratione suam Geometricam proportionem à *Creatore* ordinatam observat. Ut autem figuris, ita etiam viribus & virtutibus diversi sunt, & astrarum more, quasi motibus suis diversissimas edunt operationes, & variis usibus humanis inserviunt ad necessitates hominum à *Sapientissimo Creatore* creati & destinati. Sic etiam cum Lapidibus comparatum est, qui non modò Astronomiam, sed etiam Geometriam Divinam luculenter ostendunt, non modò cum Plane-

Lapides.

Planetis convenientes, dum ob naturam illis syderibus erraticis respondentes hi Saturnini, illi Ioviales, alii Martiales, quidam Solares, nonnulli Venerei, aut Mercuriales, aut Lunares vocantur: Verum etiam multiplici figurarum suarum diversitate Geometricas formas varias in conspectum dantes, dum quidam hæc, alii aliâ specie induti cernuntur. Smaragdus dodecahedricâ, Adamas octohedricâ, Amethystus hexahedricâ figurâ ornatus est: Sic & Crystallus non modo quâ parallelipipedos est, verum etiam quâ in cuspidem coit: Sic & Rhomboites, & passim Pyrites tessellatus est, Specularis lamellatus, & Focarius tabellatus. Cotes præter formam id peculiare & proprium habere dicuntur, quod longitudinis ad latitudinem proportio dupla se in ipsis conspiciendam exhibeat. Innumerabiles ferè sunt ejusmodi figuræ, & formæ, quibus Natura lapides exornans *Creatoris* sui immensam Sapientiam testatur, & ex ipso, tanquam omnium bonorum fonte Mathesin, cum nobilissimis suis partibus Astronomiæ & Geometriæ, manasse ostendit. Multi enim stellarum effigiem repræsentant, alii striatis suis coloribus superbiunt; quidam à cornuum figura non abludunt; nonnulli conchas, haud pauci ostreas, hi pectines, illi strombos æmulantur, ut fluviales silices, saxa, & rupes taceam, qui omnes admirandâ formarum & figurarum varietate mortales in admirationem incredibilem rapiunt, & ad *Creatoris* sui summâ reverentiâ colendi ardorem invitant. Quid de uno Magne dicam? Qui licet

*Decolor, obscurus, vilis; non ille repexans
Casarem Regum, nec candida Virginis ornans
Colla — — — — —*

nihilominus mortales admirandâ suâ naturâ instuporem conjicit, ac non modò ferrum ad se pellicit, & ad polos convertit, verum etiam tanquam *μὴ ἐξ ὁμοῦ* aliquis Majoris Mundi structuram, æmulans Axem, polos, Centrum, Equatorem, Parallelos, Meridianos, aliaque ejusmodi miracula ostendat, atque itâ jure ac meritò

*Tum superat pulchros cultus, & quicquid Eois
Indus litioribus rubra scrutatur in algâ.*

Mineralia,
& Metallâ.

Nec hic silentio præteriri volunt Mineralia, & Metallâ ditissimam suam sedem in terrâ visceribus interioribus obtinentia, & mirabili diversitate coruscum suum splendorem variantia; ex quibus hæc posteriora, quasi propria terræ astra erratica, non modo superiorum illorum septem Planetarum nomina gerunt, verum etiam erroneis itineribus internos terrestres Globi meatus pererrando, eorum ipsorum æmulatione quasi terrenum aliquod Cælum constituunt, atque in ipsis tenebris, & obscura nocte *Majestatis Divinæ* gloriam augustissimam manifestando, tam Sapientissimæ, & perfectissimæ Geometriæ & Astronomiæ testimonia luculentissima cæterarum Creaturarum testimoniis adjungunt. Numerus eorum septenarius mysticus plane & admirabilis, præterquam quod Creationis operi, cui *Deus* dierum sex spatium

Septenarius
Metallo-
rum nu-
merus.

impendit, septimo quiescens, respondet, etiam septem Naturæ Principes qualitates, quibus Planetæ septem præstunt, adumbrare videtur. Soli dies septimus, quieti Humanæ destinatus attribuitur, cæteri laboribus humanis exantlandis inserviunt, eadem planè ratione, quâ *Deus* suas operationes per dierum sex decursum deduxit, & septimo quievit, atque idè præcepit, ut mortales post sex dierum labores peractos septimum sanctificarent. Pari ratione Natura postquam per varias, & diuturnas laborum suorum ambages, circuitusque quam plurimos sex metallorum operationes circumduxit, ab ipso Mercurio seu Argento vivo incipiens, & reliqua metalla gradatim elaborans, tandem in septimo, Auro nimirum, Rege omnium metallorum (utinam non hominum) acquiescit, & laboribus suis finem imponit. Ut autem Numerus incredibilem, inò maximam admirationem habet: Ita & pondus ac mensura metallorum summâ mortales admiratione stupesciant necesse est. Eadem magnitudine si definiantur, & circumferantur, Aurum est ponderosissimum, utpote quod reliqua gravitate suâ longè excedit, & quodvis pondere suo proportionato subsequens post se relinquit, adè ut terrena hæc astra hisce suis proportionibus ineffabilia Divinæ Geometriæ & Astronomiæ mysteria in se contineant. Hæc non minora sunt in ipsorum mensura haud minus admirabili, quæ si eodem pondere hæc corpora exhibuerit, ut, exempli gratiâ, quodvis in rotundam sphaeram formatum unius, duarum, aut trium librarum fuerit, Aureus globus omnium minimus erit, quem cæteri omnes majori magnitudine præditi sequuntur, itâ ut quisque secundum gravitatem aut levitatem suam minoris aut majoris circumferentiæ & magnitudinis corpus sit monstraturus. Cum verò tanta in externa figura horum Corporum mysteria lateant, quanta suppeditabit virium, virtutum, & potestatum in ipsis his corporibus occultarum, & paucis mortalium hæcenus cognitarum Geometrica, & Astronomica Harmonia & concentus, five inter se comparentur, five comparatione Septem Principum in Naturalibus rebus Qualitatum instituta cum aliis conferantur?

Mysteriorum tot ac tantorum copiâ Regno Vegetabili. Minerali non cedit Vegetabile extimam Terreni Globi superficiem possidens, & arborum, fruticum, herbarum, florum, fructuum, & frugum multitudine innumerabili faciem terrestrem vestiens: Quorum omnium stupendis figurarum, formarum, & colorum diversitatibus corpora sua variantium signaturam, proportionem, harmoniam, ac concentum mirificissimum admiramur quidem, sed acie ingenii nostri perquirere non possumus. Quis, si nunquam compertum & exploratum habuisset, unquam credere potuisset, in aliquo, quodcumque qualescunque & quantumcunque etiam illud fuerit, semine aspectu unico simplici, & homogeneo, ac meris partibus homogeneis constante, in quo nihil nisi uniformis quædam materia

Semen.

(x)